

NYT

Nr. 26 - april 1993

fra DANMARKS FLYVEMUSEUM og FLYVEMUSEETS VENNER

Generalforsamling

Herved indkaldes til ordinær generalforsamling torsdag den 27. maj kl. 1400 i Center Mobilium i Billund med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Bestyrelsens beretning om virksomheden.
3. Fremlæggelse af årsregnskabet til godkendelse samt meddelelse af decharge til bestyrelsen.
4. Behandling af indkomne forslag.
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer og to revisorer, heraf en statsautoriseret.
6. Fastsættelse af kontingent.
7. Eventuelt.

Forslag, der tilsigter en generalforsamlingsbeslutning, må være formanden, direktør Christian R. Hunderup, J. Friisberg & Partners, Amaliegade 6, 1456 København K, i hænde senest den 6. maj.

Kontingentet

Vi beder medlemmerne om snarest muligt at indbetale kontingent for 1993. Det er uændret 150 kr., for pensionister 100 kr., men man må meget gerne betale mere! Bidrag til Flyvemuseets Venner kan fradrages i den skattepligtige indtægt efter bestemmelserne i Ligningslovens paragraf 8A.

Ultralet på museum

Selv om de ultralette fly først for alvor slog igennem i 1970'erne, er udviklingen gået så stærkt, at nogle af dem allerede er kommet på museum.

Danmarks Flyvemuseums første af slagsen er en Rotax Rally 2B fra 1984. Det har en tocyklindret Kawasaki motor på 35 hk og er fremstillet i 1982 af William Adasaka, Duncanville, USA.

Flyet er udlånt af Regnar Eriksen, Kolding.

Rettelse

Det var ikke helt korrekt, hvad vi skrev i forrige nummer om luftkaptajn Thorkild Petersens eksemplar af Fortjenstmedaljen.

Der var to ekspeditioner til Grønland i 1932, og Thorkild Petersen fløj for Knud Rasmussens 7. Thuleekspedition.

I 1934 var Thorkild Petersen atter på Grønland som pilot, og da han jo allerede havde fået fortjenstmedaljen i 1932, fik han nu et spænde til den.

Åbningstider

Museerne i Center Mobilium er åbne hver dag kl. 10-17 undtagen mandag.

I sommersæsonen, fra 1. juni til 31. august lukkes der dog først kl. 19, og da er der også åbent om mandagen.

10 engelske flymuseer på en uge

England er landet med de mange flyvemuseer. De bedste og største ligger i og omkring London, og med denne by som base planlægger vi en »pilgrimsrejse« 17. - 24. september til - i tilfældig rækkefølge:

Royal Air Force Museum
Imperial War Museum
Fleet Air Arm Museum
Southampton Hall of Aviation
Shuttleworth Collection
Museum of Army Flying
Mosquito Museum
Brooklands Museum
Science Museum.

Imperial War Museums afdeling i Duxford er ikke glemt! Der tager vi til om søndagen, hvor der er stor flyveopvisning.

Endvidere håber vi at kunne aflægge besøg på Royal Air Force Museums restaureringsværksted og på Science Museums depot med mange interessante fly, men vi forbeholder os

ret til ændringer i programmet.

Vi flyver fra både København og Billund fredag kl. ca. 17 og er tilbage den følgende fredag ca. 2115. Vi bor på Hotel Adams, et pænt mellemklassehotel nær Marble Arch, og har vores egen (ikke-ryger) bus til at bringe os rundt til herlighederne. I London bruger vi dog offentlige transportmidler - det er nemmere og billigere.

Rejseleder er Hans Kofoed, tlf. 35 37 32 56 (dag og aften). Teknisk arrangør er Team Sterling.

Prisen er 4.175 kr. pro persona for flyrejse, bustransport og 7 overnatninger i delt dobbeltværelse med *continental breakfast*. Tillæg for enkeltværelse 1.120 kr.

Tilmelding til rejselederen senest den 4. maj. Samtidig hermed betales et á conto beløb på 1.000 kr.

Restbeløbet betales senest den 1. august.

Turen gennemføres kun, hvis der melder sig mindst 25 deltagere.

Til Hans Kofoed, Sankt Markus Alle 13, 1922 Frederiksberg C

Undertegnede tilmelder sig Flyvemuseumsrejsen 1993:

Navn:

Tlf.:

Adresse:

Postnr.:

By:

Ønsker at dele værelse med:

Ønsker enkeltværelse:

A conto beløb, 1.000 kr. pr. deltager, er vedlagt i check.

Dato: / 1993

(Underskrift)

Certifikat nr. 2

Fra fru Bodil Hjortshøj i Køge har Danmarks Flyvemuseum modtaget nogle meget interessante fotografier af hendes far, flyvepioneren Knud Thorup, indehaver af dansk flyvercertifikat nr. 2.

Ja, jeg kan jo ikke fortælle noget om min fars flyvninger, siger fru Hjortshøj, for han var holdt op med at flyve, længe før jeg blev født, men jeg har selvfølgelig hørt ham fortælle om den tid.

Og da fru Hjortshøj udover at have en god hukommelse også har bevaret forskellige avisudklip, er det ikke svært at lave en biografi af hendes fader.

Knud Thorup blev født i 1886. Hans far var vinhandler i Århus, og sønnen blev uddannet i samme branche, bl. a. i Bordeaux, og det var også i Frankrig, han lærte at flyve.

Den 23. oktober 1909 købte han en Bleriot XI i Paris. Flyet, der havde en 24 hk Anzani motor, var af samme type som det, hvormed Bleriot tidligere på året havde krydset den Engelske Kanal. Prisen var 20.000 Francs, en for den tid svimlende sum.

Da en journalist fra Aarhus Stiftstidende interviewede Thorup i anledning af hans 25 års flyverjubilæum og spurgte ham, hvornår han var på vingerne første gang, svarede Thorup:

- Jeg husker ikke dagen bestemt, men det var i slutningen af oktober 1909. Jeg gennemfløj flyvepladsen Issy-les-Moulineaux ved Passy udenfor Paris. Det var vel i alt et par kilometer, og flyvehøjden var ca. 50 meter.

I dag ligger Issy langt inde i Paris, men den er stadig aktiv, nu dog kun med helikoptere.

Thorup fortalte videre, at han kun fløj ca. 14 dage i Paris. Så rejste han hjem og deltog i flyvestævnet på Kløvermarken i København i »juleugen«, 27. december 1909 til 3. januar 1910.

Der var to andre deltagere, H. C. Christiansen og Robert Svendsen, begge med Voisin biplaner, men Thorup havde ikke heldet med sig - det var så absolut Robert Svendsen, der præsterede de bedste flyvninger.

Thorup aflagde senere på vinteren de nødvendige prøver for at få flyvercertifikat.

Det blev udstedt den 11. marts 1910 af Det

Danske Aeronautiske Selskab (nu Kongelig Dansk Aeroklub).

Et par måneder senere tog Thorup og Robert Svendsen med deres fly til Berlin, hvor der på den nyåbnede flyveplads Johannisthal afholdtes *Internationale Flugwoche* fra 10. til 16. maj. Der var udsat en præmiesum på ialt 52.300 Mark, men dem fik Thorup ikke del i - under en flyvning satte motoren ud, og flyet kolliderede med et vejtræ. Det blev noget skadet, men kunne repareres.

Sundflyvningen

Sommeren 1910 er nok Kløvermarkens guldalder. Det var den gang, da en række danske flyvere (og en enkelt svensk) dystede om at komme først over Øresund.

Thorup, hvis Bleriot som nævnt var havareret, blev engageret af ingeniørerne Berg og Storm til at flyve i deres nye B & S monoplan, men det havarerede den 6. juli.

Til Aarhus Stiftstidendes interviewer fortalte Thorup 25 år senere:

- Jeg lå og prøvede maskinen et stykke oppe over den danske kyststrækning, da der kom et eller andet i vejen med motoren - plask! Så styrtede jeg ned i strandkanten.

Maskinen blev til optændingsbrænde, men jeg selv tog ingen skade, skønt faldhøjden var ca. 100 meter.

Så var jeg altså slået ud, og kort efter kom Robert Svendsen over.

Min far var med til at modtage Robert Svendsen, da han pr. dampskib vendte tilbage til en heltemodtagelse i København, fortæller fru Hjortshøj.

Jeg husker levende hans gengivelse af Svendsen seniors velkomsthilsen til sønnen. På ærkekøbenhavnsk råbte han ud over den store menneskeskare, der var samlet i Havnegade:

- Råbert, Råbert! Du har gjort din faer og din moer majen ære!

Testpilot

Samme sommer prøvfløj Thorup Ellehammer Standard, som først grev Frederik Moltke og derpå Poul B. Pollner havde forsøgt sig på.

25 år senere sagde han til journalisten fra Aarhus Stiftstidende:

- Jeg var den eneste, der kunne lave en såkaldt lukket flyvning, dvs flyvning i cirkel med den.

Thorups næste opgave som »testpilot« (et ord, der ikke var opfundet i 1910) var at prøveflyve det første svenskbyggede monoplan, kaldet Gräshoppan. Han demonstrerede det ved »flygveckan« i Stockholm den 21. september til 2. oktober 1910, men pga den svage motor kunne den ikke deltage i konkurrencerne - det blev kun til et par korte flyvninger.

Men Thorup havde den ære at blive forestillet for og komplimenteret af den svenske konge, Gustav V.

Slut med flyvningen

Det var formentlig sidste gang Thorup fløj som pilot. Han giftede sig i 1911, og så var det slut med at flyve.

Bleriot'en blev solgt til Norge, og Thorup koncentrerede sig atter om familieforetaget Munkekælderen i Århus.

Under Første Verdenskrig var han indkaldt til sikringsstyrken, men blev ikke militærflyver (det var der heller ikke andre civile førkrigsflyvere, der blev). Han fik dog en flyvetur i et af Hærens fly, og det var så vidt vides sidste gang han var i luften.

- Jeg tror ikke, at han havde lyst længere, siger hans datter. Sidst i trediverne var Far og jeg ude at se på en flyveopvisning ved Århus, hvor løjtnant Wittrup fra Horsens lavede rundflyvning. Far ville ikke op at flyve, men havde ikke noget imod at jeg fik en tur.

Kan De rulle rundt i luften? spurgte jeg løjtnant Wittrup. Javist, svarede han - og det gjorde vi så.

Knud Thorup omkom ved en arbejdsulykke i 1942. Han blev kun 56 år.

H.K.

Særudstilling

Den 24. juli åbnede Kvindeligt Flyvekorps første chef, oberst Else Martensen-Larsen en særudstilling i anledning af 40-årsdagen for korpsets oprettelse.

Korpset blev en succes, men alligevel nedlagt (i 1989), da man ifølge ligestillingslovgivningen ikke mere kunne opretholde et rent kvindekorps. Det indgår nu sammen med de to andre kvindekorps i Tjenestestedskorpset, der også tæller mandlige medlemmer.

Udstillingen er åben til og med Pinsen og skal derefter på turné til en række af forsvarets tjenestesteder.

Ansættelse

Steen Reher, 43 år, er ansat som booking- og arrangementchef i Center Mobilium. Han kommer fra en stilling som markedsføringschef i Scan-Avionics.

DANMARKS FLYVEMUSEUM

Center Mobilium
Ellehammers Allé 1
7190 Billund
Tlf. 75 35 32 22

Formand: civilingeniør Søren Jakobsen,
Byvej 70, 4682 Tureby.
Tlf. 53 68 35 23.

FLYVEMUSEETS VENNER

Formand: direktør Chr. R. Hunderup,
Slotsvej 49A, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 31 64 06 14.
Kasserer: Grethe Schultz,
Lindevang 16, 2660 Brøndby Strand.
Tlf. 42 73 11 81. Giro 1 08 50 93.

Redaktør af NYT:

Hans Kofoed,
Skt. Markus Allé 13^a,
1922 Frederiksberg C. Tlf. 35 37 32 56.